

การพัฒนาารูปแบบการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและพื้นที่
รับผิดชอบในตำบลชะเมา อำเภอกาบัง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ
ศึกษาสถานการณ์และปัญหาอุปสรรคการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อในโรงพยาบาลส่งเสริม
สุขภาพตำบล ตำบลชะเมา อำเภอกาบัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

เดือนใจ ขุนทอง
ศูนย์อนามัยที่ 11 นครศรีธรรมราช กรมอนามัย

เพื่อการพัฒนาารูปแบบการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและพื้นที่
รับผิดชอบในตำบลชะเมา อำเภอกาบัง จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 3 กลุ่ม
คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน กลุ่มแกนนำชุมชน และกลุ่มผู้ป่วยหรือผู้ดูแล จำนวน 46 คน การรวบรวมข้อมูล
ใช้การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์และแปลผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. สถานการณ์และปัญหาอุปสรรคการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
ตำบลชะเมา อำเภอกาบัง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง
ร้อยละ 88.90 มีอายุมากกว่า 40 ปี ร้อยละ 66.70 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 55.60 ระยะเวลาใน
การปฏิบัติงานมากกว่า 15 ปี ร้อยละ 44.44 เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ร้อยละ
77.78 มีจำนวนครั้งในการอบรม 2 ครั้ง ร้อยละ 71.42 กลุ่มแกนนำชุมชนส่วนใหญ่ เพศหญิง ร้อยละ
55.00 อายุมากกว่า 40 ปี ร้อยละ 75.00 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 90.00 ระยะเวลาใน
การปฏิบัติงาน 11 – 15 ปี ร้อยละ 40.00 เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ร้อยละ
75.00 เคยได้รับการอบรมจำนวน 1 ครั้ง ร้อยละ 60.00 และกลุ่มผู้ป่วยหรือผู้ดูแลส่วนใหญ่ เพศหญิง ร้อย
ละ 88.24 อายุมากกว่า 40 ปี ร้อยละ 88.24 ระดับการศึกษาประถมศึกษา/ต่ำกว่า ร้อยละ 70.59 เคยได้รับ
การอบรมเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ร้อยละ 58.82 มีจำนวนครั้งในการอบรม 1 ครั้ง ร้อยละ 70.00
สถานการณ์การบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั้ง 2 แห่งในตำบลชะเมา
อำเภอกาบัง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีปริมาณขยะมูลฝอยติดเชื้อเฉลี่ย 15.61 กิโลกรัม/เดือน โดย
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านวัดลาวมีปริมาณขยะมูลฝอยติดเชื้อเฉลี่ยโดยรวมมากกว่าโรงพยาบาล
ส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านบางมูลนามิแนวโน้มเพื่อขึ้นทุกเดือน และมีมูลฝอยติดเชื้อประเภทมูลฝอยติดเชื้อ
ประเภทของมีคมต่าง ๆ มากที่สุดร้อยละ 72.41 รองลงมา มูลฝอยติดเชื้อประเภทสำลี ผ้าก๊อซ ผ้าต่าง ๆ
ร้อยละ 68.97 มูลฝอยติดเชื้อประเภทของไม่มีมีคมต่าง ๆ ร้อยละ 65.52 มูลฝอยติดเชื้อประเภทวัสดุ
ชิ้นส่วนอวัยวะต่าง ๆ ร้อยละ 62.07 มูลฝอยติดเชื้อประเภทวัคซีน ร้อยละ 48.28 มูลฝอยติดเชื้อประเภท
อาหารเลี้ยงเชื้อและมูลฝอยติดเชื้อจากห้องติดเชื้อร้ายแรง ร้อยละ 44.83 ตามลำดับ ประเด็นปัญหาพบว่าการ
บริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อ ไม่เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 ไม่มีการ
กำหนดนโยบายการบริหารจัดการที่ได้รับการยอมรับจากคณะกรรมการดำเนินการและหรือหน่วยงานที่
รับผิดชอบที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชนเป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน

2. การพัฒนาารูปแบบการจัดการมูลฝอยติดเชื้อในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและพื้นที่
รับผิดชอบในตำบลชะเมา อำเภอกาบัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยนำเสนอแนวทางการพัฒนาารูปแบบ
การจัดการมูลฝอยติดเชื้อในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลละพื้นที่รับผิดชอบในตำบลชะเมา อำเภอกาบัง

พณัง จัหวัดนครศรีธรรมราช ในเบื้องต้นโดยดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการสาธารณสุขระดับอำเภอและ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ตำบลชะเมา อำเภอปาก พนัง จัหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อกำหนดนโยบายและมาตรการการจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างเป็นลายลักษณ์ อักษร รวมถึงแจ้งให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทั้ง 2 แห่ง นำนโยบาย มาตรการและข้อตกลงจากที่ ประชุมคณะกรรมการไปดำเนินการปฏิบัติ ตลอดจนมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินการจัดการมูลฝอย ติดเชื้ออย่างต่อเนื่อง ด้านการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อมีการกำจัดโดยวิธีการเผา ซึ่งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล ตำบลชะเมา ยังไม่มีเตาเผาที่ได้มาตรฐานทางวิชาการเป็นของตนเอง จึงประสานงานให้หน่วยงาน เอกชนรับไปดำเนินการต่อ แต่ในช่วงระยะเวลาการเก็บขนมูลฝอยติดเชื้อ ต้องมีสถานที่จัดเก็บมูลฝอยที่ สามารถรองรับการเก็บมูลฝอยติดเชื้อได้เป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ เป็นสถานที่ซึ่งแข็งแรงสามารถป้องกันการ รั่วซึมตลอดจนป้องกันสัตว์และแมลงมารบกวน หรืออาจมีการเติมน้ำฆ่าเชื้อก่อนส่งมูลฝอยติดเชื้อไปกำจัด การดำเนินการจะเสร็จสมบูรณ์ได้นั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายส่วน ทั้งในด้านความรู้ทางวิชาการ ด้าน การจัดสรรบุคลากรที่รับผิดชอบเรื่องการจัดการมูลฝอยติดเชื้อโดยตรง ต้องมีการสนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ควรจัดหาให้เหมาะสมและเพียงพอ